

На основу члана 17. Одлуке о оснивању Информационо-комуникационе установе "Академска мрежа Републике Србије – AMPEC" („Службени гласник РС“ бр. 28/10, 35/12, 46/13) (у даљем тексту: Одлука о оснивању AMPEC-а), члана 25. став 1 тачка 3) Статута AMPEC број 022-31/2015/2 од 01.04.2015. године на који је Влада дала сагласност Решењем 05 број 110-5579/2015 од 21. маја 2015. године („Службени гласник РС“, број 46/15, у даљем тексту: Статут AMPEC), Управни одбор Информационо-комуникационе установе "Академска мрежа Републике Србије – AMPEC" на седници одржаној 21.12.2016. године, донео је

Годишњи програм одржавања, организовања и функционисања, изградње и развоја Информационо-комуникационе установе "Академска мрежа Републике Србије – AMPEC" за 2017. годину

1. Опште поставке

AMPEC је основан Одлуком о оснивању као установа ради изградње, развоја, унапређења и управљања образовном и научноистраживачком рачунарском мрежом Републике Србије, која је информатичка и интернет инфраструктура, односно рачунарска мрежа којом се обезбеђује корисницима услуга AMPEC-а, образовним и научноистраживачким организацијама и другим корисницима у Републици Србији приступ и коришћење интернета и информационо-комуникационих сервиса у земљи, везе са националним и интернационалним мрежама тог типа, као и ради координације превенције и заштите од безбедносних ризика у ИКТ системима у Републици Србији на националном нивоу.

Одлуком о оснивању AMPEC-а је утврђено да AMPEC обавља послове који се односе на телекомуникације, док је Статутом AMPEC одређено да је претежна делатност AMPEC кабловске телекомуникације, шифра 61.10.

Поред наведеног, у складу са Одлуком о оснивању AMPEC, AMPEC посебно обавља следеће послове:

- пројектовање, развој, изградња, одржавање и унапређење рачунарске и комуникационе инфраструктуре и сервиса која повезује образовне и научноистраживачке институције у Републици Србији у јединствену рачунарску мрежу,
- управљање образовном и научноистраживачком рачунарском мрежом Републике Србије,
- повезивање и сарадња са националним и интернационалним образовним и научноистраживачким рачунарским мрежама,

- координација рада сервисних центара, мрежних чворишта и рачунских центара у оквиру универзитета и других организационих јединица при факултетима и институтима,
- стручна помоћ и едукација корисника услуга образовне и научноистраживачке рачунарске мреже;
- образовање одраслих и остало образовање на другом месту непоменуто, и
- АМРЕС обавља и друге послове у складу са законом и статутом.

АМРЕС обавља и друге послове у складу са законом, Статутом АМРЕС, а између осталих, омогућава корисницима својих услуга приступ комуникационој мрежи и припадајућим сервисима у складу са актом о општим правилима приступа и коришћења услуга АМРЕС-а, ценама за пружање услуга корисницима и партиципације у трошковима услуга од стране корисника образовне и научноистраживачке рачунарске мреже Републике Србије. Корисници услуга које пружа АМРЕС могу бити установе основане и акредитоване у складу са прописима којима је уређена област основног и средњег образовања и васпитања и високог образовања, а чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина, град и општина, друго правно или физичко лице, без обзира на начин на који су обезбеђена средства за обављање делатности, акредитоване научно-истраживачке организације које су основане у складу са прописима којима је уређена област научноистраживачке делатности, библиотеке, студентски и ученички домови, Српска академија наука и уметности, Матица српска, наставне базе за образовање у медицини, истраживачко-развојне јединице у саставу предузећа чији је оснивач Република Србија, друга правна лица која су од посебног интереса за област образовања, науке и културе, органи државне управе када је то у интересу развоја АМРЕС-а, као и физичка лица уколико имају статус запослених, ученика, студената или иностраних истраживача у организацијама корисника.

2. Кључне активности АМРЕС у 2017. години

У овом поглављу је дат преглед планираних активности на одржавању, развоју и унапређењу АМРЕС-а у 2017. години у складу са претходно наведеним општим поставкама и реализацији активности на обезбеђењу функционисања рачунарске мреже АМРЕС и њених сервиса. Побројане су све активности неопходне за несметан рад и постојећих мрежних и корисничких сервиса и унапређење оних сервиса где то обезбеђена финансијска средства омогућавају.

2.1. Потписивање уговора са корисницима услуга АМРЕС

Правилником о општим правилима приступа и коришћења услуга АМРЕС број 022-30/2015 од 01.04.2015. године, на који је Влада дала сагласност решењем 05 број 110-4026/2015 од 9. априла 2015. године се уређују општа правила и начин коришћења АМРЕС инфраструктуре и услуга које пружа Информационо-комуникациона установа

„Академска мрежа Републике Србије - AMPEC“ (у даљем тексту: AMPEC), повезивање AMPEC корисника на AMPEC инфраструктуру, као и шта се сматра недозвољеним, а шта дозвољеним коришћењем AMPEC инфраструктуре и услуга које пружа AMPEC, механизма очувања њиховог правилног коришћења, као и других питања која су од значаја за регулисање начина коришћења AMPEC инфраструктуре и услуга. У складу са Правилником, неопходно је да Корисник услуга AMPEC потпише уговор о општим условима коришћења AMPEC услуга како би могао да користи услуге AMPEC и стекне статус AMPEC корисника. Тек потписивањем наведеног уговора, AMPEC корисник, у складу са Правилником, стиче право да користи AMPEC услуге, а потписивањем Уговора о повезивању на AMPEC инфраструктуру и да се повеже на AMPEC инфраструктуру. AMPEC у 2017. години планира да планира да повеже основне и средње школе на AMPEC (око 1700 школа), те ће с обзиром на наведени правни оквир, са свим школама закључити неопходне уговоре у складу са Правилником.

AMPEC ће у 2017. години наставити са повезивањем осталих корисника на AMPEC инфраструктуру и закључивати уговоре за повезивање на AMPEC инфраструктуру, док ће за поједине врсте услуга које AMPEC буде пружао у 2017. години за које је неопходно закључити уговоре, потpisivati посебне уговоре о коришћењу тих услуга.

Поред наведеног, AMPEC ће наставити рад на регулацији односа између AMPEC корисника и AMPEC-а доношењем неопходних аката којима ће се регулисати начин на који ће AMPEC корисници користити различите сервисе и слично. Такође, у складу са прописима којима је регулисана област успостављања и функционисања система финансијског управљања и контроле у јавном сектору, као и прописима којима се уређује борба против корупције, AMPEC ће наставити рад на успостављању процедура финансијског управљања и контроле, управљање ризиком и процене ризика. AMPEC ће до 30.06.2017. године израдити и план интегритета у складу са Смерницама за израду и спровођење плана интегритета („Службени гласник РС“, број 95/16).

2.2. Рад на оперативном управљању AMPEC инфраструктуром

У циљу пружања AMPEC услуге повезивања, као и различитих мрежних услуга, AMPEC континуирано спроводи активности на оперативном управљању AMPEC мрежном инфраструктуром. У ове активности спадају:

- Континуирано праћење и надгледање статуса и перформанси мрежне инфраструктуре,
- Реакција на евентуалне различите отказе у мрежи и њихово решавање,
- Идентификација евентуалних проблема у функционисању мрежне инфраструктуре и њихово решавање,
- Планирање и имплементација промена у конфигурацији мрежних уређаја,
- Израда неопходне документације мрежне инфраструктуре и њено континуирано ажурирање у циљу ефикаснијег управљања мрежом,

- Развој нових и стално унапређење постојећих процеса рада везаних за оперативно управљање мрежном инфраструктуром,
- Израда техничких решења, њихова имплементација и повезивање нових институција на AMPEC мрежну инфраструктуру,
- Планирање, израда техничких решења и имплементација различитих инстанци AMPEC мрежних услуга
- Пружање консултативне помоћи AMPEC корисницима по питању различитих мрежних технологија,
- Решавање различитих захтева AMPEC корисника у вези са функционисањем AMPEC мрежне инфраструктуре.

У циљу пружања различитих AMPEC услуга, AMPEC континуирано спроводи и активности на оперативном управљању AMPEC серверском инфраструктуром у AMPEC централном чворишту. У ове активности спадају:

- Континуирано праћење и надгледање статуса и перформанси физичке и виртуализоване серверске инфраструктуре у AMPEC централном чворишту,
- Реакција на евентуалне различите отказе на серверској инфраструктури и њихово решавање,
- Идентификација евентуалних проблема у функционисању физичке и виртуализоване серверске инфраструктуре и њихово решавање,
- Планирање и имплементација промена у конфигурацији сервера,
- Израда неопходне документације серверске инфраструктуре и њено континуирано ажурирање у циљу ефикаснијег управљања дата-центром,
- развој нових и стално унапређење постојећих процеса рада везаних за оперативно управљање физичком и виртуализованом серверском инфраструктуром

2.3. Рад на одржавању и унапређењу постојећих и увођење нових AMPEC услуга

Поред одржавања повезаности и свих веза између институција и чворишта и праћења рада мреже, AMPEC већ годинама пружа низ услуга својим корисницима. Ове услуге ће бити пружане корисницима и у наредним годинама јер представљају основне елементе функционисања мреже без којих једна рачунарска мрежа данас не може да се замисли.

Уз одржавање стандардног квалитета рада услуга, потребно је стално унапређивати и модернизовати постојеће услуге. У том смислу AMPEC се бави анализом тренутног стања услуга, и затим по потреби унапређује и уводи нове функционалности у постојеће услуге.

Сходно новим захтевима и потребама корисника, AMPEC планира да уведе нове услуге. При овоме AMPEC анализира техничке и административне услове за њихово увођење, на основу чега се доноси техничко решење и врши увођење сервиса.

У AMPEC услуге спадају:

2.3.1. DNS сервис

DNS сервис је фундаментални Интернет сервис чијим отказом мрежа практично постаје неупотребљива. Овај сервис омогућава мапирање назива рачунара и домена у IP адресе, чиме корисници долазе до жељених садржаја. За функционисање овог сервиса је неопходно континуално одржавање рада одговарајућих сервера.

Одржавање AMPEC DNS сервиса подразумева и:

- одржавање примарног и секундарних DNS сервера на којима се чувају табеле домена ac.rs и ak.srb и инверзне табеле IP адресних опсега 147.91.0.0/16, 91.187.128.0/19, 185.181.68.0/22 и 160.99.0.0/16.
- хостовање домена AMPEC корисника која немају своје DNS сервере (нпр. "institucija.ac.rs" или "институција.ak.srb")
- коришћење AMPEC DNS сервера, од стране AMPEC крајњих корисника, за разрешавање имена и адреса.

2.3.2. Proxy сервис - филтрирање садржаја

AMPEC својим корисницима омогућава коришћење proxy сервиса за приступање *web* садржају и преузимање датотека са Интернета (FTP – *file transfer protocol*). *Web proxy* сервис је базиран на *Cisco Ironport Web security appliance* уређајима за филтрирање и заштиту веб садржаја, а омогућава институцијама AMPEC корисницима да по потреби самостално креирају политику филтрирања.

2.3.3. Управљање ac.rs и ak.srb доменима

AMPEC је задужен за управљање ac.rs и ak.srb доменима. У послове управљања ac.rs и ak.srb доменима спадају:

- регистрација домена унутар ac.rs и ak.srb домена,
- чување података о регистрованим доменима у бази података типа *WHOIS*,
- промена података о регистрованим доменима,
- продужење регистрације регистрованих домена,
- престанак регистрације регистрованих домена,
- одржавања DNS система за ac.rs и ak.srb домене.

2.3.4. Услуга издавања TERENA сертификата

Академска мрежа Републике Србије је јула 2016. потписала уговор са GEANT асоцијацијом по коме може издавати дигиталне серверске сертификате за научно-истраживачке и образовне институције у Србији које су чланице AMPEC-а. Сертификати се тренутно издају само за домене регистроване под .ac.rs доменом. Постојећи уговор са

GEANT асоцијацијом важи до краја јуна 2017. године. Пре истека овог уговора AMPEC ће расписати нову набавку дигиталних сертификата за наредних годину дана.

2.3.5. *eduroam* сервис

eduroam – *educational roaming* је бесплатан сервис за приступ Интернету за кориснике Академских мрежа. AMPEC обезбеђује и координира овим сервисом у Србији и задужен је за послове одржавања националних аутентификацијоних сервера и за имплементацију и одржавање *eduroam* инфраструктуре у AMPEC-у. Додатно, AMPEC одржава и управља дистрибуираном *eduroam* бежичном приступном инфраструктуром, која је инсталована у 50 градова у Србији, на око 180 локација. Планиране радне активности везане за AMPEC *eduroam* сервис су сталне активности одржавања и унапређивања AMPEC *eduroam* сервиса и приступне бежичне инфраструктуре, као и активности које за циљ имају укључивање нових AMPEC корисника.

Ове активности се могу сумирати у следећем:

- одржавање рада националне аутентификацијоне инфраструктуре која је неопходна за функционисање *eduroam* сервиса,
- праћење исправности рада, перформанси и коришћења AMPEC *eduroam* сервиса преко постојећег система за надгледање мреже, правовремена реакција и отклањање проблема у раду сервиса,
- спровођење правила дефинисаних у “Правилнику AMPEC *eduroam* сервиса”,
- наставак рада на укључивању AMPEC корисника у *eduroam* сервис, што укључује пружање техничке и косултативне помоћи институцијама при реализацији неопходне *eduroam* инфраструктуре (сервера за аутентификацију и база дигиталних идентитета њихових крајњих корисника),
- одржавање, управљање и подршка при раду националне AMPEC *eduroam* бежичне приступне инфраструктуре,
- координација и подршка именованим техничким контактима AMPEC корисника који учествују у *eduroam* сервису и управљање другом линијом техничке подршке,
- промоција и сарадња са AMPEC корисницима у сврху коришћења алата за израду инсталера за *eduroam* за корисничке уређаје,
- унапређивање постојеће *eduroam* инфраструктуре инсталацијом нових националних аутентификацијоних сервера који користе стабилна комерцијална софтверска решења,
- одржавање документације које су препоруке и упутства за одржавање аутентификацијоне инфраструктуре у оквиру AMPEC корисника и сарадња са њима у циљу реализације ових препорука и упутстава,
- одржавање система за израду статистика коришћења *eduroam* сервиса и слање периодничких извештаја AMPEC корисницима.

2.3.6. *иAMPEC федерација идентитета*

Инфраструктура за аутентификацију и ауторизацију (ААИ) са јединственом пријавом на веб сервисе омогућава ефикасан механизам за проверу идентитета и права приступа кориснику при интер-институционалном коришћењу заштићених веб ресурса. Ова инфраструктура је реализована кроз иAMPEC услугу.

У оквиру иAMPEC услуге планиране су следеће активности:

- реализација иAMPEC услуге у продукцији, што подразумева регулисање правног оквира коришћења ове услуге од стране AMPEC корисника кроз израду документа који ће дефинисати услове коришћења ове услуге,
- прилагођавање различитих веб сервиса за интеграцију унутар иAMPEC услуге,
- укључивање иAMPEC федерације индентитета у пан-европску интер-федерацију eduGAIN што ће AMPEC крајњим корисницима омогућити приступ веб сервисима доступним кроз eduGAIN, а што укључује регулисање правног оквира коришћења иAMPEC услуге и превод ових докумената на енглески језик,
- одржавање рада аутентификацијоне инфраструктуре која је неопходна за функционисање иAMPEC услуге,
- праћење исправности рада, перформанси и коришћења иAMPEC услуге преко постојећег система за надгледање мреже, правовремена реакција и отклањање проблема у раду сервиса,
- пружање техничке и консултативне помоћи AMPEC корисницима при успостављању система за управљање дигиталним идентитетима њихових крајњих корисника и коришћење иAMPEC услуге.

2.3.7. Услуга хостинга система за менаџмент идентитета

Одређени број AMPEC корисника (типично оне које имају мањи број корисника) немају инфраструктурних и људских ресурса за реализацију система за менаџмент идентитета. Као последица тога, крајњи корисници тих институција немају приступ eduroam услуги, као и низу других услуга које се нуде посредством иAMPEC. Тежња AMPECa је да пружи подршку AMPEC корисницима како би се AMPEC услуге учиниле доступним њиховим крајњим корисницима, те је AMPEC планирао развој нове услуге за хостинг система за менаџмент идентитета. Ова услуга би се реализовала тако да је AMPEC задужен за одржавање потребне инфраструктуре, а именовани контакти AMPEC корисника би били задужени за унос података о својим крајњим корисницима.

Са тим циљем планирана је финализација пилота ове услуге и обављање свих припрема како би се ова услуга реализовала у продукцији.

2.3.8. *FileSender услуга*

FileSender услуга AMPEC крајњим корисницима омогућава размену великих фајлова. Ова услуга се пружа за размену великих фајлова који првенствено обухватају податке прикупљене у научне и истраживачке сврхе, податке који интегрирају мултимедијалне

садржаје као и у другим случајевима када размена фајлова није могућа или прикладна коришћењем уобичајених алата за слање података, као што је електронска пошта.

Планиране активности на *FileSender* услуги обухватају надгледање и одржавање нормалног рада ове услуге, као и пружање подршке корисницима.

2.3.9. **CSIRT**

AMPEC CSIRT (*Computer Security and Incident Response Team*) је оперативни тим AMPEC-а чији је главни задатак да реагује на инциденте везане за безбедност ИКТ инфраструктуре и система у AMPEC мрежи. Услед одласка троје извршилаца из овог сектора од трећег квартала 2015 године до данас, као и услед неодобравања запошљавања нових извршилаца који би заменили извршиоце који су отишли, AMPEC CSIRT тим ће обављати само основне активности на решавању безбедносних инцидената у AMPEC мрежи. Ово подразумева обавештавање овлашћених администратора AMPEC корисника и прослеђивање пријава о безбедносним инцидентима (као што су слање нежељене електронске поште (SPAM), дистрибуција садржаја заштићених ауторским правом преко peer-to-peer програма, активности малициозних програма (вируси, тројанци слично). У оквиру овог тима се води евиденција о свим пријавама и безбедносним инцидентима;

2.3.10. **Мрежа школа**

У току октобра 2016. године, по спроведеној јавној набавци, AMPEC је потписао оквирни споразум са Телекомом Србија којим је предвиђено повезивање матичних објеката свих основних и средњих школа у Србији на AMPEC. Реализација повезивања се очекује већ почетком 2017. године. Према плану повезивања саобраћај свих школа, изузев 41 која ће бити повезана *dark fibre* технологијом, ће се кроз мрежу сервис провајдера агрегирати и прослеђивати у AMPEC мрежу, одакле ће бити даље прослеђиван ка интернету. Реализација повезивања школа на AMPEC мрежу је кључна активност у AMPEC у 2017 години која ће ангажовати највише AMPEC ресурса.

Повезивање свих школа у Србији представља пораст броја институција корисника AMPEC са око 300 постојећих на укупно око 2.000. Овај драматичан пораст обима послана није праћен одговарајућим одлукама о дозволи запошљавања нових извршилаца у AMPEC који би омогућили несметано пружање свих сервиса школама. Такође, школе типично немају адекватно обучене администраторе локалне ИТ инфраструктуре те ће бити потребна значајна подршка школама у фазама инсталације и каснијег оперативног одржавања веза. Због тога је крајем 2016. године AMPEC након спроведене јавне набавке уговорио услугу за први ниво подршке школама (AMPEC школски хелпдеск). (AMPEC школски хелпдеск) ће прихватати проблеме и уносити их у одговарајући софтвер контакт центра, решавати најједноставније проблеме који се односе на услугу повезивања школа попут прекида у везама, а сложеније проблеме ескалирати ка AMPECу на обраду другог нивоа подршке.

2.3.11. *VPN сервис*

Одржавање AMPEC VPN (*Virtual Private Network*) сервиса, који AMPEC корисницима и крајњим корисницима омогућава ауторизован заштићени приступ ресурсима AMPEC-а када им приступају са било које локације преко Интернет провајдера. Сервис користи SSL VPN технологију која омогућава шифровање података и заштиту од пресретања савременим алгоритмима, док се аутентификација и ауторизација AMPEC крајњих корисника врши преко инфраструктуре за аутентификацију развијене за *eduroam* сервис.

Одржавање VPN сервиса подразумева:

- Одржавање инфраструктуре за логовање и чување релевантних информација о приступу сервису од стране AMPEC корисника.
- Омогућавање ефикасне анализе и претраживања наведених логова у циљу надгледања сервиса или утврђивања идентитета корисника у случају истраживања безбедносних инцидената од стране CSIRT тима.
- Праћење исправности рада и перформанси AMPEC сервиса преко постојећег система за надгледање мреже.
- Успостављање оперативних процедура службе за подршку корисницима, што подразумева пријаву проблема и иницијалну реакцију.

2.3.12. *Услуга видео-конференција*

У склопу услуге видео-конференција, AMPEC ће наставити рад на пружању низа услуга које су подршка AMPEC корисницима и крајњим корисницима за реализацију и коришћење система за видео-конференције, а које укључују:

- пружање консултативне помоћи AMPEC корисницима при инсталацији и коришћењу њихове видеоконференцијске опреме, ради унапређења коришћења система за видео-конференције у оквиру AMPEC корисника,
- у склопу реализације нумерације H.323 видео-конференцијских терминала, пружање услуга потребних за реализацију ГДС нумерације, чиме се омогућава једноставнија и интуитивнија употреба система за видео-конференције. Кроз реализацију ове услуге, спроводе се следеће активности:
 - додела ГДС бројева AMPEC корисницима,
 - одржавање националног gatekeeper уређаја којим је реализовано повезивање на светску gatekeeper хијерархију,
 - одржавање AMPEC gatekeeper уређаја и омогућавање AMPEC корисницима повезивање својих H.323 терминала на њега.
- како би се AMPEC корисницима који поседују видео-конференцијске терминале омогућило да одржавају конференција са више од два учесника, у сарадњи са

Рачунарским центром Универзитета у Београду, пружање MCU услуге којом се омогућавају мултипоинт видео-конференције и стриминг. У оквиру ове услуге спроводе се активности чије је циљ подршка AMPEC корисницима при коришћењу ове услуге као што су:

- обрада захтева за резервацију услуге (креирање MCU собе, омогућавање стримиг-а итд),
- техничка помоћ при коришћењу услуге.
- услугу видео-конференцијских соба за крајње кориснике којом се крајњим корисницима на коришћење дају собе за видео-конференције са одговарајућом техничком подршком.

2.3.13. Услуга веб конференција

Услуга веб конференција AMPEC крајњим корисницима омогућава једноставно остваривање видео-конференција са произвољним бројем учесника. AMPEC је реализовао ову услугу и у наредном периоду планира се:

- наставак пружања услуге у пробном режиму рада при чему је важно пратити рад услуге са већим бројем корисника. При овоме је нарочито битно да се са повећањем броја корисника не губе перформансе и квалитет рада сервиса. Планира се и повећање перформанси сервиса у складу са доступним ресурсима серверске инфраструктуре у AMPEC. Уколико пробни режим рада покаже задовољавајуће перформансе односно уколико се реализације унапређење серверске инфраструктуре неопходне за квалитетан рад сервиса, планирано је да се услуга почне пружати свим AMPEC крајњим корисницима у сталном режиму рада,
- миграција сервиса који се користе за услугу веб конференција у складу са планираним унапређењем AMPEC серверске инфраструктуре,
- проширење услуге веб конференције обезбеђивањем новог система који има тестиране и гарантоване перформансе, а које су неопходне да би се ова услуга дала на коришћење свим AMPEC крајњим корисницима.

2.3.14. AMPEC сајт

AMPEC сајт обједињује информације о организацији AMPEC-а, актуелним дешавањима у AMPEC-у, набавкама као и детаљне информације о AMPEC услугама и начину на који их корисници услуга AMPEC остварују. Планиран је рад на оперативном одржавању нормалног рада AMPEC сајта, као и уређивању садржаја који по правилу обезбеђују сви AMPEC запослени према својој области рада.

2.3.15. Систем за одржавање података о AMPEC корисницима

Као подршка Управи AMPEC у реализацији потписивања Уговора са AMPEC корисницима, те чувању података о AMPEC корисницима, њиховим именованим

Рачунарским центром Универзитета у Београду, пружање MCU услуге којом се омогућавају мултипоинт видео-конференције и стриминг. У оквиру ове услуге спроводе се активности чије је циљ подршка AMPEC корисницима при коришћењу ове услуге као што су:

- обрада захтева за резервацију услуге (креирање MCU собе, омогућавање стримиг-а итд),
- техничка помоћ при коришћењу услуге.
- услугу видео-конференцијских соба за крајње кориснике којом се крајњим корисницима на коришћење дају собе за видео-конференције са одговарајућом техничком подршком.

2.3.13. Услуга веб конференција

Услуга веб конференција AMPEC крајњим корисницима омогућава једноставно остваривање видео-конференција са произвољним бројем учесника. AMPEC је реализовао ову услугу и у наредном периоду планира се:

- наставак пружања услуге у пробном режиму рада при чему је важно пратити рад услуге са већим бројем корисника. При овоме је нарочито битно да се са повећањем броја корисника не губе перформансе и квалитет рада сервиса. Планира се и повећање перформанси сервиса у складу са доступним ресурсима серверске инфраструктуре у AMPEC. Уколико пробни режим рада покаже задовољавајуће перформансе односно уколико се реализације унапређење серверске инфраструктуре неопходне за квалитетан рад сервиса, планирано је да се услуга почне пружати свим AMPEC крајњим корисницима у сталном режиму рада,
- миграција сервиса који се користе за услугу веб конференција у складу са планираним унапређењем AMPEC серверске инфраструктуре,
- проширење услуге веб конференције обезбеђивањем новог система који има тестиране и гарантоване перформансе, а које су неопходне да би се ова услуга дала на коришћење свим AMPEC крајњим корисницима.

2.3.14. AMPEC сајт

AMPEC сајт обједињује информације о организацији AMPEC-а, актуелним дешавањима у AMPEC-у, набавкама као и детаљне информације о AMPEC услугама и начину на који их корисници услуга AMPEC остварују. Планиран је рад на оперативном одржавању нормалног рада AMPEC сајта, као и уређивању садржаја који по правилу обезбеђују сви AMPEC запослени према својој области рада.

2.3.15. Систем за одржавање података о AMPEC корисницима

Као подршка Управи AMPEC у реализацији потписивања Уговора са AMPEC корисницима, те чувању података о AMPEC корисницима, њиховим именованим

контактима, појединачним AMPEC услугама које користе итд., AMPEC је реализовао софтверско решење којим се ови послови обављају на ефикасан начин. Овим решењем се обезбеђује већа транспарентност AMPEC корисницима приликом решавања захтева за стицање статуса AMPEC корисника, а AMPEC Управи се аутоматизацијом одређених процеса смањује обим посла. Планира се наставак рада на овом систему како би се омогућило да се кроз њега бележе одређени подаци у вези са регулисањем коришћења AMPEC услуга од стране AMPEC корисника (као нпр. захтеви, уговори, именовани технички контакти итд.).

2.3.16. Систем за рад контакт центра AMPEC за школе

У склопу повезивања свих основних и средњих школа у Републици Србији на AMPEC мрежу, планирано је да се у оквиру AMPECa реализује и једиствени први ниво подршке школама - AMPEC школски хелпдеск. Као подршка раду AMPEC школском хелпдеску, неопходно је да се имплементирају сви ИТ системи за рад који представљају систем за AMPEC контакт центар (у даљем тексту АКЦ). АКЦ систем између осталог обухвата: систем за пријем упита по различитим каналима комуникације (телефон, имејл, вебсајт форма итд), говорни аутомат, тикетинг систем за обраду упита на првом нивоу подршке, систем за надгледање и праћење перформанси рада агената, улогу за супервизора који прати рад агената, ИП телефонску централу, систем за спровођење одлазних кампањи, интеграција система са постојећим пословним системима и процесима AMPEC итд. У току 2016. године AMPEC је спровео анализу потреба и набавку АКЦ система. У току 2017. године планирана је инсталација овог система, подешавање и конфигурација према потребама и пословним процесима AMPEC школског хелпдеска, тестирање система, обука агената и супервизора за рад на АКЦ систему и коначно потпуно пуштање у рад.

2.3.17. Систем за прихватање, складиштење и обраду логова

Као подршка раду AMPEC мрежним и корисничким сервисима, неопходно је реализовати системе којима се обезбеђују различити подаци неопходни за праћење дозвољеног коришћења сервиса, детекција недозвољеног или неправилног коришћења сервиса, праћење перформанси, анализа и креирање различитих статистика са тим у вези, итд. Ови подаци се типично прикупљају у облику логова које генеришу различите инфраструктурне компоненте сервиса, те је AMPEC у току 2016. године реализовао набавку система за прихватање, складиштење и обраду логова. У току 2017. године планирана је инсталација овог система, подешавање и конфигурација према потребама различитих AMPEC сервиса, тестирање система, обука AMPEC инжењера и коначно потпуно пуштање у рад.

2.4. Планиране активности на унапређењу инфраструктуре AMPEC

У 2016. години се очекује реализација више активности на унапређењу инфраструктуре AMPEC. Те активности су наведене у овом поглављу.

2.4.1. Повезивање школа на AMPEC мрежну инфраструктуру

У последњем кварталу 2016. године AMPEC је потписао оквирни споразум са Телекомом Србија о повезивању око 1700 школа на AMPEC мрежну инфраструктуру. У складу са овим, AMPEC је са техничким тимом Телекома Србија направио предлог техничког решења повезивања и у децембру 2016. године започео активности на тестирању усвојених решења. У првој половини 2017. године је планиран завршетак процеса тестирања и усвајање коначног техничког решења повезивања. Такође, у првој половини 2017. године планирана је реализација повезивања свих уговорених школских локација, као и имплементација опреме и алата у централном чворишту AMPEC који ће омогућити прелиминарно повезивање школа на AMPEC мрежу.

Имајући у виду структуру постојећих уређаја у централном чворишту AMPEC, њихов капацитет и могућност за даља проширења, у току 2016. године је реализована набавка једног централног уређаја за потребе повезивања школа на AMPEC. У првој половини 2017. године се очекује његова испорука, инсталација и интеграција у постојеће окружење AMPEC централног чворишта и AMPEC мрежне инфраструктуре. Имајући у виду очекивано оптерећење овог централног уређаја и захтевани капацитет, за 2017. годину су планирана даља проширења и унапређења капацитета и поузданости овог уређаја, као и других система везаних за одржавање оперативности рада AMPEC школске мреже.

2.4.2. Унапређење кичме AMPEC-а

У току 2017. године AMPEC ће наставити са активностима на унапређењу капацитета и квалитета линкова на кичми AMPEC мреже. Планирана су повећања капацитета линкова Београд - Шабац, Београд - Велика Плана и Ниш - Крушевац, са садашњих 1Gb/s на 10Gb/s, а услед постојећих техничких услова на линковима Београд - Ваљево и Ниш - Бор могућа је промена трасе линкова у циљу унапређења квалитета. Такође, планиране су активности на унапређењу кичме AMPEC мреже у Београду и транзиција институција на IP/MPLS опрему и сервисе.

Имајући у виду константан тренд раста саобраћаја према GEANT мрежи и Интернету у току 2017. године је планирано повећање капацитета примарног линка AMPEC мреже према GEANT мрежи са постојећих 10Gb/s на 20Gb/s.

У складу са претходно наведеним циљевима, у току 2017. године су, планиране су следеће активности:

- Ажурирање и измене дизајна логичког функционисања поједињих чворишта AMPEC мреже,
- Преконфигурација постојећих и инсталација нових уређаја у појединим чвориштима на кичми AMPEC мреже,
- Инсталација оптичких рипитера у чвориштима Телеком Србије, на путањама линкова Београд - Велика Плана, Ниш - Крушевац,

- Основна конфигурација нове и постојеће опреме, конфигурација неопходних протокола и инстанци сервиса и физичка инсталација опреме у појединим чвориштима на кичми AMPEC мреже,
- Транзиција постојећих, као и повезивање нових AMPEC корисника на инсталiranу IP/MPLS опрему у појединим чвориштима на кичми AMPEC мреже,
- Редефинисање пословних процеса везаних за оперативно управљање AMPEC мрежом у складу са изменењим логичким функционисањем AMPEC мреже,
- Израда техничких спецификација неопходних за набавку различите мрежне опреме, према расположивим финансијским средствима за 2017. годину и имплементације те опреме.

2.4.3. Повезивање нових институција

У току 2017. године ће се наставити са повезивањем нових институција на приступне тачке AMPEC мреже. Планирано је повезивање око 40 школа, до којих су пројектом повезивања школа реализовани оптички приводи, али и институција које кроз различите пројекте или самостално обезбеде изградњу неопходне оптичке инфраструктуре.

У циљу повезивања нових институција, планиране су следеће активности:

- Израда техничких решења за логичко и физичко повезивање, њихова имплементација и повезивање нових институција на AMPEC мрежну инфраструктуру,
- Конфигурација и постављање опреме на локацији AMPEC корисника који се повезују на AMPEC мрежну инфраструктуру,
- Пружање консултативне помоћи AMPEC корисницима у сврху повезивање AMPEC корисника на AMPEC мрежну инфраструктуру према дефинисаном техничком решењу,
- Техничка подршка новим AMPEC корисницима у вези са AMPEC мрежним и осталим услугама.

2.4.4. Повећање поузданости рада AMPEC чворишта на кичми мреже

Проширење AMPEC мрежне инфраструктуре у току 2016. године имплицирало је и потребу за стварањем услова за њен поуздан и стабилан рад и одржавање што већег степена оперативности.

Мрежни уређаји на кичми AMPEC мреже, у тренутно повезаним градовима, су инсталирани у крајњим институцијама, где у већини случајева не постоје професионално уређене системске сале за смештање опреме. У циљу повећања поузданости рада AMPEC мреже и заштите од краткотрајних прекида у напајању из електро-енергетске мреже, продужења животног века уређаја, заштите уређаја од варијација напона и струје из електро-енергетске мреже, AMPEC је у току 2016. године извршио набавку око 45 уређаја за непрекидно напајање (УПС). Испорука набављених уређаја се очекује у првој половини

2017. године након чега ће бити извршена њихова инсталација и интеграција у постојеће окружење AMPEC инфраструктуре.

У циљу праћења перформанси и енергетске ефикасности читаве AMPEC мреже, планирана је интеграција удаљеног мониторинга УПС уређаји у постојећи систем за надгледање мреже и сервиса.

2.4.5. *Формирање нових AMPEC чворишта*

У току 2015. године ступио је на снагу „Правилник о општим правилима приступа и коришћења услуга AMPEC“, којим су ближе дефинисани услови повезивања AMPEC корисника на AMPEC инфраструктуру. У циљу усаглашавања реалне ситуације унутар AMPEC мрежне инфраструктуре са правилима дефинисаним Правилником, у току 2017. године је планирана набавка и инсталација нових AMPEC уређаја у неколико AMPEC чворишта у Београду (Институт Михајло Пупин, Студентски дом Лола), Нишу (Правни и Економски факултет, Факултет заштите на раду, Медицински факултет) и Крагујевцу (Ректорат Универзитета у Крагујевцу, Друга Крагујевачка гимназија, Природно-математички факултет Крагујевац).

2.4.6. *Попуњавање магацина резервне мрежне опреме*

Због уштеда у годишњем буџету AMPEC, AMPEC не купује хардверску подршку од производјача опреме за мрежне уређаје инсталисане у AMPEC мрежи. У складу са оваквом политиком, али и тежњом за одржавањем што већег степена оперативности рада AMPEC инфраструктуре, неопходно је стално обнављање резервних уређаја у магацину резервне опреме. Уређаји из магацина резервне опреме омогућавају да се и у случајевима отказа поједињих производних уређаја омогући поновно успостављање неопходних сервиса конективности. У складу са наведеним у току 2017. године планирана је организација набавке мрежне опреме за потребе попуњавања магацина резервне опреме.

2.4.7. *Унапређење AMPEC серверске инфраструктуре*

У циљу подршке развоју AMPEC услуга планирана су даља унапређења AMPEC серверске инфраструктуре и инфраструктуре за складиштење података. У току 2017. године планиране су следеће активности:

- Израда техничких решења логичког функционисања AMPEC серверске инфраструктуре,
- Физичка инсталација, логичка конфигурација опреме према усвојеном техничком решењу и повезивање са постојећом мрежном инфраструктуром,
- Интеграција постојеће серверске опреме са новом опремом према усвојеном техничком решењу
- Редефинисање пословних процеса везаних за оперативно управљање AMPEC серверском инфраструктуром у складу са усвојеним решењем логичког функционисања,

- Израда техничких спецификација неопходних за набавку нове серверске опреме и опреме за складиштење података, према расположивим финансијским средствима за 2017. годину.

3. Реализација активности на обезбеђењу функционисања рачунарске мреже АМРЕС и њених сервиса

Према Правилнику о организацији и систематизацији послова АМРЕС има следеће унутрашње организационе целине:

- Управу у којој су: директор, заменик директора, пословни секретар, правни и финансијски сарадници, менаџер за односе с јавношћу и курир – возач,
- Сектор за развој инфраструктуре и инфраструктурних ресурса,
- Сектор за развој корисничких сервиса и сарадњу са корисницима,
- Сектор за рачунарску сигурност.

У свом раду АМРЕС се делимично ослања и на рад Сервисних центара који учествују у делимичној подршци АМРЕС услугама (нпр. услуга видеоконференције, подршка формирању инфраструктуре за креирање и чување дигиталних идентитета од стране институција корисника АМРЕС и први ниво подршке), као и уговорену услугу првог нивоа подршке за школе. У овом поглављу се објашњава на који начин су у реализацију свих предвиђених активности укључене све ове целине.

3.1. Руковођење, организација и координација рада АМРЕС-а

Делокруг рада сваког од Сектора АМРЕС-а описан је Правилником о систематизацији и организацији послова места број 022-38/2012 од 23.02.2012. године и изменом тог правилника број 022-312/2013 од 20.11.2013. године, у коме је дефинисан и начин руковођења и организације рада. Руковођењем, организацијом и координацијом рада АМРЕС-а се бави Управа. Послови Управе укључују:

- Стратешко и оперативно планирање рада АМРЕС,
- Управљање односима са интересним групама, спољњим сарадницима, добављачима,
- Управљање ризицима,
- Управљање ефикасношћу,
- Управљање знањем,
- Правне послове који укључују:
 - Кадровске послове и послове управљања људским ресурсима,
 - Послове прописаних евиденција из области рада,

- Стручну помоћ за рад Управног одбора, Надзорног одбора и Стручног савета,
- Припрему докумената и аката који регулишу начин коришћења AMPEC и њених сервиса,
- Припрему међународних уговора,
- Организацију јавних набавки и спровођење поступака јавних набавки и набавки,
- Друге редовне правне послове.
- Финансијске послове и послове управљање ресурсима који укључују:
 - Економске анализе, планирање новчаних токова,
 - Новчани промет, благајничко пословање; обрачун зарада и накнада; осигурање имовине и лица; девизни послови,
 - Вођење књиговодства трошкова и учинака; обрачун пореза и доприноса,
 - Израда финансијских извештаја и планова; израда пореског биланса,
 - Други редовни економски и финансијски послови.
- Опште послове који укључују:
 - Пријем и отпрему поште, архивске послове, послове економата; послове безбедности и заштите здравља запослених, цивилне и противпожарне заштите,
 - Физичко и техничко обезбеђење објекта,
 - Послове припреме и послужења освежавајућих напитака.

3.2. Активности на оперативном управљању опремом, мрежом и сервисима

Активности на функционисању рачунарске мреже AMPEC и сервиса се обављају у складу са препорукама савремених стандарда за управљање комуникационим и ИТ сервисима. Основни процеси рада AMPEC могу грубо да се поделе на:

- Односе са корисницима услуга AMPEC који подразумевају организацију службе за подршку првог степена (*Helpdesk*) као и активности на едукацији корисника, ширењу сервиса и праћење нових потреба за сервисима;
- Успостављање нових сервиса или инстанци сервиса, које подразумева следеће активности:
 - Стратешко планирање сервиса,
 - Осмишљавање и пројектовање сервиса,

- Алокацију неопходних ресурса за оперативно функционисање сервиса,
- Инсталацију и конфигурацију сервисних инстанци,
- Организациону припрему за фазу производње сервиса којом се специфицирају потребни ресурси за праћење квалитета рада, прихватавање и решавање проблема.
- Менаџмент проблема мреже и сервиса који подразумева реакције на проблеме у мрежи у циљу њиховог отклањања,
- Праћење квалитета рада мреже и сервиса које подразумева уочавање одступања од уобичајених вредности у раду појединачних мрежних или сервисних инстанци и активности на њиховом отклањању,
- Праћење рада мрежне опреме и опреме за инфраструктурну подршку у централном чворишту (климатизација, напајање,...),
- Архивирање кључних догађаја у мрежи којим се испуњавају формално постављени захтеви регулаторног тела и олакшава праћење рада мреже,
- Сигурносно обезбеђење рада мреже и сервиса и организацију тима за сигурносну подршку, откривање сигурносних претњи и њихово отклањање,
- Односи са добављачима опреме и сервиса неопходних за функционисање AMPEC,
- Односи са међународним организацијама сличног типа.

3.2.1. *Односи са корисницима услуга AMPEC*

AMPEC Служба за подршку (*Helpdesk*) је организована на следећи начин:

- AMPEC Служба за подршку корисницима пружа основне информације, прихватајући проблема и пружа техничку помоћ при решавању проблема. Овај служба решава појединачне проблеме у мрежи и на сервисима;
- AMPEC Служба за подршку има радно време 24x7x365. Према уговору из децембра 2015. године њен први ниво је смештен у Сервисном центру РЦУБ. Планира се набавка исте услуге и у 2017;
- Задужења AMPEC Службе за подршку су решавање проблема на међународним везама, оптичким везама на кичми AMPEC мреже, као и решавање проблема другог и трећег нивоа комплексности;

AMPEC Служба за подршку школама (AMPEC школски хелпдеск) је организована на следећи начин:

- У 2017. години планирано је коришћење уговорене услуге првог нивоа подршке школама (AMPEC школски хелпдеск). AMPEC школски хелпдеск ће имати капацитет да током радних дана у току школске године у периоду између 07:30 и

20:30 и суботом у периоду између 7:30 и 15:30 у сваком тренутку прихвати најмање два истовремена захтева, пријаве проблема било којим путем (телефоном, е-маилом или упитом преко AMPEC веб сајта). Мањи капацитет рада AMPEC школског хелпдеска (минимално један истовремени захтев или пријава) ће бити у оним данима школских распуста (јесењи, зимски, пролећни) који се поклапају на територији целе Србије, као и у периоду од 1.7. до 15.8. у току календарске године. Тачни дани распуста се утврђују на почетку школске године према званичним календарима за основне и средње школе Министарства просвете и науке Републике Србије.

Сектор за развој корисничких сервиса и сарадњу са корисницима:

- Бави се активностима на едукацији корисника, ширењу сервиса и праћењу потреба за новим сервисима,
- Обавештава кориснике о догађајима на мрежи,
- Оперативно и информативно одржава AMPEC *web* сајт.

Сектор за развој инфраструктуре и инфраструктурних ресурса:

- Прати и контролоше рад AMPEC Службе за подршку.

AMPEC Управа:

- Организује логистику састанака и тренинга за кориснике.

3.2.2. Успостављање нових сервиса или инстанци сервиса

AMPEC Сектор за развој корисничких сервиса и сарадњу са корисницима:

- Врши стратешко планирање сервиса,
- Осмишљава и пројектује сервисе,
- Алоцира неопходне ресурсе за оперативно функционисање сервиса,
- Инсталира и конфигурише нове сервисе,
- Бави се организацијом припремом за фазу продукције сервиса којом се специфицирају потребни ресурси за праћење квалитета рада, прихватавање и решавање проблема.

AMPEC Сектор за развој инфраструктуре и инфраструктурних ресурса - Мрежни оперативни центар (NOC):

- Врши инсталацију и конфигурисање инфраструктурних ресурса неопходних за рад сервиса,
- Врши стратешко планирање унапређења инфраструктурних ресурса,
- Пројектовање унапређења инфраструктурних ресурса,

- Инсталацију и конфигурисање инфраструктуре,

AMPEC Управа:

- Организује логистику успостављања нових сервиса.

Спљашњи добављачи:

- Учествују у имплементацији појединих компоненти сервиса (AMPEC сервисни центри) или омогућују имплементацију сервиса који се набављају (нпр. TCS сервис).

3.2.3. Менаџмент проблема мреже и сервиса

AMPEC сектор за развој инфраструктуре и инфратруктурних ресурса - Мрежни оперативни центар (NOC) решава сложеније проблеме које прихвати и које није у стању да реши AMPEC Служба за подршку. Проблеми се, када је то могуће, решавају реконфигурацијом опреме, а у случајевима када то није могуће ова служба препоручује начине за решавање проблема кроз набавку нових уређаја или сервиса.

AMPEC сектор за развој инфраструктуре и инфратруктурних ресурса - Мрежни оперативни центар (NOC):

- Решава сложене проблеме на међународним везама и оптичким везама које закупљује AMPEC,
- Планира развој и организује рад на отклањању проблема у мрежи.

3.2.4. Праћење квалитета рада мреже и сервиса

AMPEC сектор за развој инфраструктуре и инфратруктурних ресурса - Мрежни оперативни центар (NOC) обавља функције праћења квалитета рада мреже и сервиса, и реакције на евентуалне аномалије. На основу резултата праћења квалитета рада мреже и сервиса даје препоруке о потребама и начинима за унапређење рада мреже и сервиса.

Сервис надгледања рада мреже и сервиса омогућава праћење стања и вођење статистика о раду комуникационих линија и сервиса у AMPEC мрежи. Сви AMPEC корисници имају право на надгледање својих комуникационих линкова којима су повезани на AMPEC инфраструктуру.

За сваку везу AMPEC инфраструктуре дефинисано је праћење стања и временских статистика следећих елемената:

- оперативност комуникационог линка - стање порта на уређају (*port monitor*),
- саобраћаја на линку (*traffic monitor*),
- доступност мреже институције и квалитет везе као кашњење у одзиву и губитак пакета (*ping monitor*).

AMPEC сектор за развој инфраструктуре и инфраструктурних ресурса - Мрежни оперативни центар (NOC):

- Прати квалитет рада мреже на међународним везама и оптичким везама које закупљује AMPEC;
- Даје препоруке за побољшање квалитета постојећих сервиса.

3.2.5. *Архивирање кључних догађаја у мрежи*

AMPEC Сектор за рачунарску сигурност:

- Проучава регулативу која дефинише начине и обавезе архивирања информација о приступу мрежи и дефинише препоруке о томе на који начин ће се чувати ове информације,
- Планира неопходне ресурсе за архивирање догађаја у мрежи,
- Организује архивирање кључних догађаја.

3.2.6. *Сигурносно обезбеђење рада мреже и сервиса*

AMPEC Сектор за рачунарску сигурност:

- Организује рад CSIRT службе,
- Оперативно одржава уређаје за заштиту *web* и *Email* саобраћаја AMPEC корисника којима је таква услуга потребна и које желе да је користе,
- Конфигурише *firewall* функционалности на AMPEC мрежним уређајима,
- Решава сложеније сигурносне проблеме у мрежи,
- Организује рад Службе за прихватање сигурносних проблема (тзв. *abuse* служба) при Служби за подршку.

Сектор за развој корисничких сервиса и сарадњу са корисницима:

- Шири свест међу ИТ администраторима AMPEC корисника и AMPEC крајњих корисника о неопходности заштите рачунарских ресурса и информација, кроз промотивне активности, радне састанке и креирање различитих упутстава.

3.2.7. *Односи са добављачима опреме и сервиса*

AMPEC сектор за развој корисничких сервиса и сарадњу са корисницима, AMPEC сектор за развој инфраструктуре и инфраструктурних ресурса и AMPEC сектор за рачунарску сигурност:

- Припремају техничке спецификације за јавне набавке опреме и сервиса,
- Учествују у евалуацији понуда,
- Прате имплементацију и инсталацију уређаја и сервиса.

AMPEC Управа (правни и финансијски сарадници):

- Организују јавне набавке,
- Реализују плаћања према добављачима.

3.2.8. Учешће у међународним организацијама

AMPEC ће и у 2017. години наставити чланство у организацији GEANT. GEANT је организација која окупља све европске академске мреже и кроз организацију заједничких активности учествује олакшавању рада академских мрежа и планирању нових сервиса (нпр. GEANT је организовала неке сервисе попут сервиса за издавање сертификата). GEANT има редовне састанке, на којима је неопходно присуство представника Управе AMPEC. Такође, организују се састанци на којима је пожељно присуство представника свих академских мрежа у Европи. Планирано је да представник AMPEC учествује на овим састанцима у току 2017. године.

AMPEC ће у 2017. години наставити са улогом LIR (локани интернет регистар) у оквиру RIPE (Reseaux IP Europeen), организације која додељује бројеве (IP адресе и бројеве аутономних система) у региону Европе.

Управа AMPEC ће представљати AMPEC у овим организацијама.

Број: 022-802/2016

Датум : 21.12.2016. године

